

K E L E T .

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

1881.

Kolozsvár, vasárnap, július 24

A „KELET” előfizetési díja:

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva	16 frt.
Égész évre	8 „
Fél évre	4 „
Negyedévre	2 „
Egy óra helyben	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 6 kr.

Megjelenik a „Kelet” mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői és kiadói szállás: főtér 12-ik szám.

Kéziratok nem adnak vissza.

Tizenegyedik évfolyam.

EURÓPAI ÁLLAMOK SZÖVET-SÉGE.

A hétköznapi herce-hurczának nagygyá fütt kicsinyeskedései között jól esik olykor magasabb régiókba emelkedni, s az egész világfejlődést közösen érdeklő nagy kérdések felett is elmélkedni.

Ép most alkalmat ad erre Bluntschli „Kisebb munkái” második kötetének megjelenése, a mely annyi terv után egy, részleteiben legalább, új proposíciót bocsát a világ elé az európai béke fentartásának czéljából.

A terv egy európai államszövetséget foglal magában, mely főbb vonásaiban a következők szerint vezetnénk:

A szövetségnek az államok képviselőiből kell állania egy szövetségtanácsban, melyben mindenkinek van szavazata, a nagyhatalmaknak kettő, egy képviselőháza vagy szenátusa, melybe minden nagyhatalom 8—10 képviselőt küld; minden más állam 4—5 képviselőt. A szövetségtanács tagjai államok és utasítások szerint szavaznak; az államok egyenlő szabadon; a nyelv a német, angol és franczia. A szövetségnek nincs pénzügyi főnöke, költségei az államok szavazatai szerint, ezek által teremtetnek elő. A szövetségtanács elnöksége évenként változik a nagyhatalmak közt, de csak formaszertől jogai vannak. A két testület gyűlésezésének helye változik, a szövetségtanács állandó vagy csak kevés város közt változik, hasonló áll a berendezendő európai irodára nézve; de ne legyen a nagy fővárosok egyike sem, hanem csak olyan, melynek lakossága semmiféle nyomást se gyakorolhat a tanácskozásra.

De mit tegyen ez az európai areopág?

1. Hozzon népjogi törvényeket. Minden állam és minden képviselő indítványozhatja és mindkét testület általános többséggel határoz. Ezzel tehát el volna hárítva a népjog ama hiánya, hogy nincs formális jogszertel szentesítése, hanem csak szokás-jog. Ha a törvényhozás két része különbözően szavaz, természetesen nem jó létre törvény s ez előreláthatólag igen gyakran fog előfordulni.

2. Őrize meg a népek békéjét és gyakorolja a nagy népjogi politikát.

3. Nemzetközi kormányzat és igazságszolgáltatás, ugyancsak forgalmi viszonyok, gonosztevők kiszolgáltatása, egészségügyi kérdések, kárpótlati viszályok, pénzügy, szertartások stb.

A fődolog: hogyan vigye végbe a szövetség határozatait? — Erre nézve hatalmas közzegtől a „nagyhatalmak kollégiuma” lép föl, de éppen hatalmának fogva csak oly határozatok viendők keresztül erőszakkal, melyeket a szenátus is helyesel, és melyek mellett a szövetség-

A KELET TÁRCZÁJA.

MUSIKÁLIA.

Tisztelt olvasó!

Ismerkedjünk ha úgy tetszik.

Az utazásnak megvan az a kellemes szabadsága, hogy az ember átteszi magát a társadalmi szabályok által megállapított formágon s gyorsan köti ismerettségét.

Az első kérdés: „Utazott e kegyed már e vidéken?” A második: „Meddig utazik kegyed?” A harmadik: „Mily ügyben utazik?” s a negyedik szóra elmondja egymásnak az egy-köcsiba szorult két társ a nevét. Rendszerint nem igaz dolgok mondatnak ugyan el. Az emberi természetben van meg az, hogy szeretjük tévedésben tartani mineműségünkről társunkat, ha csak elnem dicsékedhetünk nevünk, czimünk vagy állásunkkal. A húság üsztkél reá — s ugyan — pironkodással vallva meg bár, — de melyikünkben nincs ilyen húság? Ám az is merészt megvan.

Az íróasztal mellől még hamarosan kötetik meg az ismeretség. Egyrészt mert én egyáltalában nem vagyok olyan szerencsés, hogy ismerhessem kegyeteket t. olvasók s így minden zsen nélkül beszélhetek olyan történeteket is, a miket szemlélve szemben tán áttalának elmondani, attól tartva, hogy nagyon a szemem közé néznek s nem hiszik el. A mi nyomtatva van, az igaz — önk is tudja, én is tudom. — Másrészt, mert önk sem ismernek engem s így nem kérdezhetik tőlem: „Utazott e kegyed már e vidéken (a tárcza írás vidékén t. i.) meddig utazik?” s mily ügyben jár?” Egyszerűen jön-

tanás s egyuttal a nagyhatalmak kollégiumának kétharmada szavazott.

Szinte megfoghatatlannak látszik első tekintetre, hogy az oly nagy csodákat művelő ember, a hatalmas öreg Európa egy ennyire tüdős, semmi költségbe nem kerülő, sőt minden államra nézve kiszámíthatatlan anyagi haszonnal járó szövetséget nem képes létrehozni, s megadni a civilizációnak, minden állam boldogulásának legfőbb biztosítékát: a békét, hogy ne sorvadozzék valamennyi nép a hadi adó elviselhetetlen terhe alatt.

Fáj azonban bevallani, de mégis nagyon valószínű, hogy e humanistikussá terv is csak besorakozik azon szép álmok közé, melyeket a gondolkodó ész a jobb jövő után sovárgó emberiség vigasztalására talált ki.

Béke csak akkor lehet az emberiség kebelében, a midőn a népek egyenként mind hozzá jutottak azon feltételekhez, a melyeket saját előhaladásukra nézve szükségessé tartanak. E feltételek pedig a körülményekhez képest folyton változnak.

Folyamodjunk konkrét példákhoz. Igen sok európai állammal, sőt éppen az osztrák-magyar birodalommal is megtörténhetnék az, a mi Törökországgal történik, hogy a jogára alatt levő nemzetek külön önállóságot követelnek maguknak. Ha azonban erre Törökországnak, Görögországnak, Szerbiának, Romániának, vagy Oroszországnak Lengyelországnak megérte, semmiféle európai areopágnak nem állhat jogában a népfeljövésnek akként állani útját, hogy ezen népek szabadságharcát elnyomja. Ez annyira áll, hogy az areopág-szerű berlini congressus is új államokat létesített, de csak akkor, a midőn azt már a háború megelőzte.

Már most menjünk tovább a fonalon, s tegyük fel, hogy az areopág éppen a háború kitörését akarta volna megakadályozni. Ugye Oroszország balkáni testvéreinek nyílt szövetségeseinek lépett volna fel. Németország protestált volna ez ellen, de éppen ezért Franciaország az oroszok mellé állt volna. Ausztria, saját belkéréje érdekében szintén Törökországgal integritása mellett foglalt volna állást, s már csak ezért is ellene fordult volna Olaszország; Anglia pedig Franciaország és Oroszország iránti féltékenységből pedig az ellenpártra állt volna. Ilyképen kikerülhetetlen lesz egy nagy világháború, a milyen már nem egy zajlott el Európában, s e háborúnak valódi oka csak abban volna, hogy az areopágban annak hivatásánál fogva az egyes államok beavatkoznak egymás ügyeibe, s kénytelenek utánna a sorok vonalán végig — ha csak meg nem ünnak a közepén — s megengedik nekem azt a szabadságot, hogy ismerősünnak véljem . . . s egyszerűen hiszünk egymásnak.

Tehát tisztelt olvasó, engedjék el a bemutatást. Semmi haszna nem volna kegyednek azzal — tudásában bizony nem igen gyarapodnék — ha tisztában lehetne, mikép nekem nem szöke a hajam, de gesztenye színű, nem fekete a szemem, de macskaszárga, nem nagy a teremtem, de kicsi . . .

Beszélgjünk inkább állapotainkról. Én irigylem kegyedet. Úgy képzelem, hogy egy hársfa hús árnyékában ül. Szellő játszik arczán, lokaszalt fű illatja terjeng be. Tán patak locog körül-köre valahol közelében; tücsök czirpel a szomszéd bokor tövében s csendes nyári nap pihenésre hívó nyugalma csajja szenderre pillait. — Vagy képzelhetem azt, mikép egy nagy karosszékből püfökel kegyed egy jól szelölő pipából (a mi felér egy jóbeszédű feleséggel) jól lefűggyöngyözött hűvös szobában, körülötte gyűgyögő vidám gyermekek szöcskéi; homlokán édes feleség gond oszlato kezesimítása; zümögő légy az ablak tvegen s néha az öreg óra kalapácsának egy-egy ütése, mely a mint végig rezeg a nyugalmas szobán, mintha csak dicsékedve mondaná: „íme boldogságban telt el ugy-e ez az idő is?”

Kegyed képzelheti rólam, hogy én egy nagy bolond sokfiókás íróasztal mellett görnyedek, bomlokom kuszra redőkhöz van fogva, hajam felborzolva, mivel dühösen taszigálom tűze ki belőle a gondolatokat; pennatokom vége lerágva, kezem tele tintával, arczomnak kesernyős mosoly s napizzadásgos vízecseppek . . .

Hát hogy tévedek-e én, azt kegyed tudja,

lenek minden nemzetközi kérdésben határozott álláspontot foglalni el, a mi magával hozza minden egyes esetben korántsem a népjog és igazság, hanem az érdekek szerinti csoportosulást. Mig ellenben ily areopág nélkül éppen az orosz-török háború alatt is, lehetővé vált, hogy két nemzet a többtől függetlenül intézze el ügyét, de éppen a többiek tartzkodó, sőt fenyegető magatartása következtében a győzedelmeskedő fél csak mértékkel zsákmányolhatta ki diadalát.

Kifelé más államokkal szemben örökké fennálló s megoldatlan ellentétes érdekek és befelé nemzetiségi megalkotmányváltoztatási törekvések teszik lehetetlenné az európai ítélőszék felállítását.

E törekvéseknek pedig igen gyakran az európai közélet haladás érdekében is szerfelett jogosult alapjuk van.

Tegyük fel például, hogy az orosz nép megelégtelven az absolutizmussal, forradalomban tör ki. Ugyanez a Lengyelország felkel s igyekszik helyreállítani történelmi jogokon alapuló függetlenségét, s ugyanezt cselekszi Finnország. Ugye Oroszország elgyengülésén felbátorodva Törökország is megfekszi Montenegrót, s a hozzá hűtelenné lett államokat. Ekkor az európai szövetségnek az állana hivatásában, hogy mind e harcokat elnyomja, s a régi állapotokat fentartsa.

Vajjon a közelhaladás és népszabadság érdekében cselekednek-e, s nem éppen e szövetség volna Európában a civilizatóri kerékkötője?

Már pedig, ha különböző háborukat az areopág megakadályozni nem tud, vagy nem akar, akkor a hadsereg létszámának leszállítását sem viheti keresztül, s így feladatának megoldásától esetett.

Háború ellen tehát, a mi igénytelen nézetünk szerint, csak a szerencsésen eltalált nemzetközi egyensúly, a népek saját ereje, s mindenek felett a teljesen és mindenfelé megvalósított alkotmányos intézmények által a nemzetekben a hódítási vágy megszüntetése az egyetlen gyógyszer.

A VÁLASZTÁSOK UTÁN.

Felvincz, 1881. július 17.

Feltett szándékom volt a lefolyt követválasztásokat illetőleg hírlapi tudósítást nem tenni, s ezen erős elhatározásom mellett híven meg is maradtam, ha mai napon véletlenül az „Ellenzék” 152. számában a „felvinczi választás” czimű cikket nem olvasam vala. Ezen a sértett húság és a szenvedett vereség kifolyásából származó kifakadásait a függetlenségi párti választónak, mintán az nagyra felfuvt valótlanosságokat tartal-

de hogy kegyed csakugyan tévedt azt én állítatom.

Én mulatok itt szerfelett t. olvasó.

Lehet kedves kegyednek a madárszó, a locsogó csermely, a hazatérő nyáj kolompjának a szava, vagy akár a nyikorgó kutyám danája — de muzsikális gyönyörűségeknek én sem vagyok hiányos.

Mindjárt itt feletem lakik egy uraság, a ki zongorát ver. Zsenialis fiatal ember, a ki akármilyen marsot meghall a katona bandától, azt mindjárt utána veri. Két-három napig csak próbálta — de azután neki zúdítja a klavirját, felemeli a pedált s csak úgy bömbölteti, akár ha egy monaszéria minden állatja egyszerre adna hangot, ki vékonyan, ki vastagon.

Ha a színházban egy új operettet adnak elő — szerencsére a művezető gráciájából keveset adnak — azt minden alakban, minden porzikájában feltalálja nekem 14 napon keresztül. Érzékeny duettek, furirózó keringők, tünpélyes karok; szerelmes tenor zöngésései, baragós basszus dörgése — csak úgy ömlenek ki a tastenek alól, nem is szólva a népdalokról, melyet egy igen nagyreményű rokonával egyetemben cselekszik, ki a hegedűben dolgozik. E rokon, azt hiszem, művésznek készült s valószínűleg egyszer nagy neve lesz. Szörnyű szorgalmatos. Hajnalban már kezdi az etűdöket, a skálákat, Kreutzer, Hubert, s közben felírásításnak okáért egy-egy polkát, vagy valami lábmozgató keringőt.

Egyikük sem zavartatik az épület hátulsó részében lakó vereshaju, szeplős kisasszonyka által, ki a szelidebb zenét gyakorolja. Én azt hallottam gyermekkoromban, hogy az égből minden imát meghallgatnak, arról rendes notizí-

maz, hallgatással mellőzni annyival kevésbé lehet, mivel én, ki a nap eseményeit figyelemmel kísérem, bizony állíthatom, hogy az egy választó saját pártjának elkövetett és viselt dolgait a szabadelvű párt rovására igyekszik felszámolni.

Irja az egy választó, hogy a június 27-ki képviselői választásról eddigelő nem volt lelki ereje értesítést avagy csak sürgőnyi tudósításokat is küldeni, pedig ígéretet tett volt több jó barátainak; erre egyszerűen csak azt jegyzem meg, sokkal észszerűbb lett volna, ha tudósító bejárja, hogy a választás napján az eredménytől megdermedett lelki ereje teljesen visszatér, s deliriumában legből kapott állításai a választás menetéről nem közül oly elferdített tényeket, melyek egy lelkierőben teljesen gyengélkedő agy-sztlományeként tűnnek fel.

Nem új dolog a nap alatt, hogy a párt-szenvedély a ferdítés eredeti szülőanyja, e szenvedély befolyása alatt irhatta a különben is kevés lelkierővel bíró „egy választó” a felvinczi választásról közléseit.

Pedig látja ismeretlen választó uram, sokkal helyesebben tette volna, ha az ön pártja viselt dolgait bírálhatta volna komolyan. Tagadom, hogy tessenek megőszalni, hogy Hidason, Csákon s még több községekben nem hekteken keresztül itattak, etettek tetemes kiadásal több oly egyéneknek, kiket választónak hittek, s nem azok tették-e a választási helyre lett bevonulásuk alkalmával impozáns számukat? nem ezek láttára lettek mindnyájan felállítva, családúskból csakis a szavazás folyama alatt ócsudván ki, a midőn Hidasról 140 behozott vált választójukból csak 62 és Csákról a behozott 53ból 3 volt szavazójogosult; pedig a behozott, de szavazati joggal nem bíró egyének a szavazó bizottság előtt mind feljártak s neveikért a szavazó listáim mindíg át lett vizsgálva, de arról nem lehetett tenet, hogy minden név átkutatása után sem valának választójogosultak; pedig közbeszólva önnöknek is volt körjegyző kortesük, ki kissé szemesebb lehetett volna.

Különben nem bámolom, hogy tudósítónak annyira mélyen hatott lelkére ama szennyfolt, mikép szélbéli független elvet valló egyének voltak képesek saját pártján levő vezetőit annyira lóvá tenni, s nem jogosult szavazó létükre csak Hidas községben 430 frt értékű gévén igénybe a párt tárczáját, s ezért csakis hatvankét szavazattal kegyeskedvén szavazni. No ez ha szerfelett drága, de mégis csak valami, a csáki mérreg drága 3 szavazattal szemben. Amde nem bír vigasztalódni az egy választó azzal, hogy de mennyivel több is vezetett Mohácsnál.

A szabadelvű párt a helyett, hogy az ellenzéket sárba kívánná rántani, be kell hogy ömserje, miszerint önnöknek sok ügyes, fáradhatatlan, tevékeny kortesük voltak s azok között voltak falusbírák, körjegyző, papok; s ezek megtettek mindent, a mit csak tenni lehetett: nem

vezetnek, mint a jó kereskedő a bevételről. No, ha ez igaz, akkor már a felbők felett levő hatalmas birodalomban egy jókora defter lehet tele azon imák jegyzékével, melyet e kisasszony felkült naponként. Reggeltől délig ugyanis a „Szűz imáját” veri, melyet Thekla Badarzewszka ír meg ártatlan hajdonoknak — mig déltől estig a „Választ a szűz imájára” pengeti, mely ugyanazon zsenialis szerző pennája alól került ki. Ez utóbbit, bár még nem tudja hiba nélkül, reménylhetőleg ez év végeig be fogja studirozni.

Neveti mind e törekvő fiatalokat két művésznő aspiráns, kik a szomszédomban laknak, egyik jobbfelől, másik balfelől. Mindketten kardaloknok a nemzeti színháznál s eléggé nem dicsérhető buzgalommal élnek elhivatásuknak. A jobbfelől azt hiszem operetisoprán lesz, a balfelől a népszimfűvek Rózsija, Erzsija. Az utczára hajigált tojásbakaj bizonyossága szerint már hajnalban megisznak egy-egy tyuksztülményt, mitől is oly esengése van a torkuknak akár egy pacirtáénak. A jobbfelől nagy elöszeregettel műveli Offenbach egyik operetijéből e részt, hogy: „kiczinj, kiczinj kocszis”, meg azt, hogy: „... a ki követ, soványt akarna”, (Corn. hangok), mig a balfelől a „betyár vagyok” és „hus az idő”, be van beleszerelmesedve. Ezenkívül hangurásokban és futamokban gyakorolják magukat s versenyre kelnek olykor, mikor is én, a hallgató, nem tudom elhatározni, hogy melyiknek nyujtanam a pálmát, ha az rám lenne bízva. Ugy lehet nem is pálmát nyujtanék.

Mind e derek felett áll azonban két flótás szomszéd. A gonosznyelvű Beethovenól egyszer azt kérdezték: „mi csufább, mint egy füvöl?” „Két füvöl” — felelé a mester.

Hirdetési díjak.

Egy négyszög centiméternyi tér ára 2 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 80 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket felvesznek:

Bécsben: Oppelk Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus) der Wollzeile 38.) Haasensteint et Vogler (Wallfisch-gasse 10) Rud. Mosse Publicistische Bureau. Budapest: Haasensteint et Vogler hirdetés közv. irodája. Goldberger A. hirdetések felvételi irodája Budapestben Szervitátor 8. sz.

Nyititási czívekhez

gármond sora után 25 krajczár fizetendő.

tást megelőző éjszaka képviselő jelöltjük Felvinczet szerencsétlenné egy éjjeli látogatásával s ez alkalommal pártbívei előtt kissé korán elszóltta magát, utasítván adván, hogy a csáki-hídsi és örményesi szabadelvű párti választókat az ugy nevezett két füzfánál örövel is át kell fogdosni s ha szépszerével nem lehet eszközölni, szét kell ugrasztani, hisz erre érveléssel példát is hozott fel a kolozsvári választásoknál, a feleket. — Látja, mi nem haragszunk az önk pártján levő körjegyzőre, ki épen akkor, mint a pártnak híve volt jelen, s természetesen tette lehetővé, hogy teste árnyékában levő egyik szabadelvű párti egész biztonságban a tervet megtudhatta s így azt megfogadni lehetett.

Ezen értesítés után a szolgabíró nem kerteskedni, nem jószántából, hanem a választók felhívása folytán a rend és biztonság érdekében kellett, hogy csendőrékkel kiszálljon, s ezen az ellenpárt által előidézett szükségességet korteskedésnek tüntetik fel; furcsa szemüvegek van önkök, nagyon szép! Egyébként ezen legkevesebb sem lehet bámulni, mert ha azon ígéretet be akarják váltani, hogy a választás után a tisztviselőket mind elcsapatják, egyéb ok hiányában az álok is tüntetésnek és porhintésnek megjárják.

Azt sem voltam szerencsés eddigelő tudni, hogy a városi tisztviselőnek egy választási actus lefolyása alatt, saját hatáskörükben a választók között a rend fenntartása érdekében mozogni bírn, korteskedés, csak azért, mert szabadelvű választó. Szegény szabadelvű párti körjegyző, ha szinte választó vagy is, néked a többi hasonlevő választó társaddal egyszerre nem szabad a választás helyére menned, mert ha ezt teszed, akkor az ellenpárt szemében kortes vagy, bomlott agygnak hasonló a magzata.

Legelőginkább azon csodálkozom, hogy az „egy választó“ az általa jelzett lelki állapotában, hogy nem kért már eddigelő feyelemi eljárást minden tisztviselő ellen, a ki szabadelvű párti volt, és vett magának bátorságot a választás színhelyén magát mutatnia.

Kedves lelki erejében gyengélkedő „egy választó“ sziveskedjék jövőre nézve csak teljes feltétele után írni s akkor is csak azt, a mi a valósággal megegyez, mert különben azon jogos következtetésre ad okot, hogy valami bomlás van Dániában.

KÜLFÖLD.

világot átölő ismert politikai kérdéseket, biztos lehet az ember benne, hogy Bismarck herceget ismét az európai békére irányzott gyilkos merénylet központjaként és tenyezőjeként fogja látni. A berlini kongresszus idején Franciaország ellen volt intézve ez a merénylet, melyet a szörnyű kancellár el akart szigetelni. Beaconsfield bukása után azonban Gladstone és Anglia lettek ellenségei; őket ki kell szorítani az európai államok rendszeréből s az angol termékeket ki kell zárni a kontinens piacairól. E törv végrehajtása végett kötötték a nagy szövetség Németország, Ausztria-Magyarország és Franciaország közt. Bismarck tételei egyidőre még megirhatatlanok maradtak; de már kifejezett nyertek Tunisznak Franciaország által való megkezelésében s meg fogja pecsételni Tripolisz legközelebbi végbemenendő annexiója; ha a francziák akarják, elmehtenek Egyiptomba és Szí-

mokat polyogtatnak ki aranyos ajkaiak közül, hogy a velő megrázkódik a hallgató egyában.

Nem is szölok arról, hogy ide igen köze hozzám fekszik a conservatorium és J. C. Genbauer egyedül üdvözölt muzsikamagyarországa sem nem dicserem meg azt az egy pár zongora művészt, ki szintén közel székel — nem énekek a gör. kath. templom kántoráról, s harangjairól — elég a mit elmondtam annak bebizonyítására tisztelt olvasó, hogy muzsikális élvezeteknek, én sem vagyok itt híjában, s elég arra, hogy lovagiasan e sorok kapcsán felajánljam önköz közlő akárhány a szállásmat (költő-utca 1 szám) a ki notán irigyei tölem a zenei gyönyöröket.

Szűnyog.

A LÁMPAGYUJTÓ.

MISS CUMMINS REGÉNYE.

Kilenczödik fejezet.

A láthatatlan varázsa.

(Folytatás.)

— Ebben kissé kétkedem, választolt Netta. Meg vagyok győződve felőle, hogy kegyed is segédkezett nyujt neki. Azonban mégis előadom panasomat. Nem veszi észre, mennyire hatalmába keríti egy nagyon fontos egyéniség egész figyelmét? Nem tapasztalja, hogy Petermás számára alig létezik már? En részemről sem enni, sem inni nem kaphatok már Gertrud miatt. Miss Flint az első mindenben, s már fel is tettem magamban, megkérni papát, hogy cseréljünk helyet az asztalnál. Az ételből még nem csinálnék oly nagy dolgot, de sértő e dolog, büszkeségem van megsértve. Csak ezelőtt néhány

riába is; a kancellár rá mondja az Ament, csak az elzász-lothringi kérdés tünjék el Franciaország programjáról. Hogy e szövetség még erősebb legyen: Franciaország belép a közép európai vámegegyesületbe, melynek éle szintén Anglia ellen van irányozva stb. Ez ugora-politikát Londonban most meglehetősen komolysággal fejtegetik; a konzervatív lapok teljes hitelt adnak neki; míg a liberális lapok visszautasítják. Két tény azonban elvitázzhatatlan: Franciaország úgy Tuniszban, mint a kereskedelmi szerződés ügyében igen mereven viselte magát Angliával szemben; ha még meggondolja az ember azt a rokonszenvet, melylyel Barthélemy St. Hilaire viseltetik Németország iránt, akkor felfoghatja, hogy az angol szöbessédek van valami alapja.

BELFÖLD.

Solymosi Elek az erdélyi részekben.

Nagy Enyed, jul. 22.

Solymosi Eleket, a népszinház tagját, ki Erdély szülőtte, az enyedi közönség ugyancsak elhalmozta kitüntetéseivel. Még alig hangzottak el a jutalomjátéka alkalmával nyilatkozó lelkesítésnek közvetlen éljenei, mely alkalommal — mint olvasóink tudják — a kitüntettnek egy Kolozsvárról rendelt díszes serleget adtak át, már a bucsuzásra kellett gondolni. Solymosi ugyanis tegnap hagyta el Enyedet, s a gyorsvonattal Máramaroszigetre utazott nejével együtt, hol szintén vendégzeropelni fognak. A bucsuzás imponanssá tételére az enyedi közönség egy kirándulást rendezett a Marosújvári ligetbe, hol a társaságot már várták, s hol az érkezőket Jucho Ferencz bányának fogadta, egész napjukat kellemessé és feledhetenné tén. Mindenek felett a híres sóbányákat tekintették meg, hol a társaságot maga a bányaugy lekötélő előzőkenységgel kalauzolta. Nem csak, sőt ez alkalomra a villanyvilágítás telepeit is működésbe hozatta; úgy, hogy az egész bánya belseje a napfény pompájának szemképrázta árjában uszott.

A viszhangnak leginkábbközből pontjain pedig felkérte a társaság Solymosit és nejét, hogy énekeljenek valamit, kik kézséggel teljesítették a társaság kívánságát. Solymosi a híres „Korovilli“ keringőt, neje pedig egy népdalt énekelt. Az ének tartama alatt siri csend uralkodott az egész bányában, a munkások leeresztették a kalapácsokat, hogy az ének végével annál inkább zör a tupa és „Bánya árnyékát vége volt, hangoly általánosan s oly zajjal, hogy az alsóbb világ lakói, Plutó egész országával, a föld tulsó rétegébe menekülhetett.

A bánya megtekintése után diszebed következt, hol a távozótól szellemes felkötöztkben bucsuzott el a társaság és pedig Enyed és környéke nevében Hegedűs János enyedi tanár és dr. Bartók György enyedi pap. Ehbéd után kezdődött a tánc a marosújvári bányász zenekar játéka mellett. Jelen voltak: Jucho Ferencz nébajos leányával, Kémerné és leánya, Hármancsukné és leányai, Pap Gyuláné, Ujvári Sándorné, Elekesné, Lippverné, Vesseli nővérek, Pap nővérek, Imecs Ilona (m.-cseszváról), Jován Antalné. — Enyedről: Zeyk Dániel orsz. képv., Türköt Bertalan (főjegyző, Kiss Károly, Vajna Károly és neje, Hegedűs János, dr. Bartók György, Veres Gábor, Málnásy Károly és Domokos, Kovács Gyula és sok más. A mulat.

nappal, engem tüntetett ki, nagy mértékben Péter, és valamennyi kedvenc étkem biztosan előmbé helyeztetett; de most már egészen más hangból füttyül, s ma estve is láttam, mint tette legelőbb Gertrud elé a felséges szedreket, míg nekem csak afonyát hozott, mit ki nem állhatok, mit ez ember igen jól tud, de azért megvető tekintete ezt látszék mondani, „afonyá is elég jó a kegyed számára miss.“

— Azt vettem észre, hogy a felügyelő nagyon figyelmesek irányunkban, szolt Emilia. Gondolja, hogy Gertrud titokban megvesztegette őket?

— Ő azt mondja, nem, felelt Netta. Nem azt mondta-e kegyed tegnap Gertrud, mikor ismét ily összehasonlítást tettem volt, irántam, s kegyed iránt tanusított figyelme között? Nem azt mondta-e, hogy sem az orvos, sem egyikük, soha sem adott még egy krajczárt is neki? — Mindenesetre igazat szoltam, felelt Gertrud, Péter előzőkenysége egészen önkéntes; de én azt egyszerűen az Emilia vonzó befolyásának tartom, s azon óhajának, hogy neki szolgálhasson.

— Ez nem áll, felelt Netta rejtélyes fejrázással igyekezve nagyobb nyomatókat adni szavainak. Boszorkányság van a dologban. Varázslatot, titkos mesterséget üt vele, s még ma ovakodásra fogom inteni Pétert.

A két lányka, s Emilia ily vitaközben a társalgó terem tulsó széléhez érkezett, hol a pamlogon Gryseworth és Jeremy asszonyok élénk beszélgetésbe voltak merülve, míg Ella nem térve vissza atyjával a sétáláshól, ezzel a bizo-

ság a légpompásabban folyt a vonat indulásáig, mikor is szívólyes bucsu után vendégeink tovább utaztak, mindnyajunknál kedves emléket hagyván hátra.

r. l.

Romániai levél.

Bukarest, 1881. jul. 18.

Nincs országoscska, mely a maga részére arnyit tudjon a mai világban a zavarosból ki halaszgatni, mint a kis Románia, ez a csepp országoscska, mely olyan mer szöggel van hozzá szokva igazgatni ktl és bel ügyeit, oly tornán, hogy ha rajta kaphat, az intéző, jót kaczagjon a markába a már megtörténteken. És, hogy mindből hasznót tudnak huzni magoknak, ezt csak az tagadhajja, ki az itteni viszonyokkal nem ismeretes.

Minden politikai fogás össze van itt növe, a személyes érdekekkel oly annyira, hogy bár melyik párt emelkedjék is a kormány élére, az majd nem mindegy.

A ki csak néhány évtől fogva kiséri is figyelemmel az itteni dolgok folyását, átláthatja, hogy a kormány élén állóknak, csak az a szerencsésük volt, hogy minden vállalatok sikerült, a muszka uszály hordozástól egészen a királyosdig.

E mellett azonban azon ősi szerencsétlenségről panaszkodnak magok az itteni román lakok, hogy nem elegendő készletséggel, nem elég lelkiismeretességgel töltöttek be a közhivatalok, hogy hivatalok élén álló intézők befolyása okán az ország anyagi és erkölcsi erejegyene lábon áll s mindennek reorganisálása, egy katonai, mint anyagi, erkölcsi szempontból elodazhatatlanul szükségessé válik.

Eddig sétálás közben is rámutathattunk itt Bukarestben a roppant nagy számban levő idegen nemzetiségűekre, kik, mint koréskedők, kézművesek, s más egyéb foglalkozók czégyükön is hirdették nemzetiségüket, ma az olabosítás par force történik kivülről, van bemeszélés, kivakarás a czégyeken quantum satis. A magyar Sándor és Károlyból lett a czégyen oláh Alexandru és Carolu; ausztria protestálása az Angliával együtt se állítja ezt vissza. — Ez egyszer megtörtént s a nyereség az övék. Bizony, ha nem oláh czégyet teszen ki az illető, szép szerével megfizettetik vele az azért járó száz francsot minden idegen protestálás mellett is. Hogy azonban az így és más uton felszedett tőmördek pénz hova jut, azt a jó Isten tudja.

A hazafias román morális életre hivatkozának és barikessék is a választás az ősi román erényről a panasz mindég megmarad. — Most a fővárosi communitás megválasztása mellett foly a kardoskodás, azért a főváros elnyőre a mesés ígéretnék se vége se hossza. Hányszor, de bányászor fizettek már s vétettek kölcsön millió meg millió franc a főváros szépítésére, ezek ősi szokás szerint mind eltűntek s a város maradt a régi, folyója rond part nélküli, a hidak még ma is a rég kidölt bedült kartáfu fahidak rajta. Most azonban a Damboviceza csatornázása, a város kiköveztetése és iható vizek nyújtása lenne a főczél s 14 millió franc a canalizálásra végre megindíthatónak nyilvánított, ha ugyan a román ősi erény megengedi ennek keresztül vitelét.

Enyedi.

nyos Petrancourt urral, ki ez estve érkezett New-Yorkból, állva beszélgetett.

A pamlogon ült delhölgyek helyét csinálták maguk közt Emiliának, s Gertrudnak, kik le is ültek. Időnként Gryseworthné elégedetlen pillantásokat vetett egyik távolabbi oldalon zajongó gyermek-csoportra, kik kiáltásaikkal zavarták, társaival folytatott beszélgetését. Gertrud figyelmét is csakhamar oly mértékben igénybe vették, hogy felét sem hallotta már azon derült, élezes megjegyzéseknek, melyekkel Netta az egybegyűlt társaságot mulattatta.

— Menjen oda, s játszik a gyermekkel Gertrud, szolt végre Netta nevetve, tudom, hogy szívesen tenné.

— Szeretnék véget vetni játéknak felelt Gertrud; ez látszólag rosz indulat óhaj volt, mely magyarázatot igényel. Valami hat tarkán s szeszélyes alakú ruhákba öltöztetett gyermek, kiknek mamáik szétszórtva ültek a folyosón, s felügyelőik étkezésnél voltak; fogott körül egy épen most érkezett kis lánykát, kit minden módon bosszantani igyekeztek. Öltözet, bár drága szövethöl készült, nagyon ügyetlenül állt rajta, s igen gyűrődöttnek látszott az utazástól. Fekete selyem ruhácskájából (ugy látszott a lányka gyászban volt) egészen ki volt növe, mert jóval rövidebb volt az alsó szoknyáknál, s egész külseje nagy elhanyagoltságra mutatott a szülők vagy gyám részéről.

(Folyt. köv.)

A városi képviselő bizottság közgyűlése.

Mintán elnököl főispán délután 3 órakor megnyitotta az ülést, lapunk tegnapi számában már jelzett interpellációk végeztével, melyek után a szébaloskodó Balla ur nagy indignációval elhagyta a termet, áttért a gyűlés a napirendre.

A tárgysorozat első pontját a szentesített törvények felolvasása képezte. Második pont alatt felolvasott a belügyminister leirata Körös Tarcsa közszé árvisajította lakosságának segélyezés tárgyában, a tanács javasolja, hogy a házi pénztárból segély adassék. A közgyűlés 100 frtnyi segélyadást szavazott meg.

A kabalapataki birtokkigazítás tárgyában a tanács előterjesztését a közgyűlés elfogadta. A kabalapataki erdők értékesítése tárgyában felolvasott a városi tanács második szakosztályának terjedelme véleménye, mely hosszabb vitát keltett. A szakosztály véleménye az erdőből a szálak eladását ajánlja. A mérnöki hivatal törzsének 3 frt 65 krban ajánlja megállapítani a minimális árt, melylyel szemben a tanács törzsének 4 frt árt ajánl. Dr. Groisz Gusztáv a tárgyhöz szölvá, kijelenti, hogy megnyugszik a szakosztály véleményében, s csakis azt kívánja, hogy arra törekedjenek, miszerint mentől nagyobb árt érthessenek el s kiküldési árnak nem 4 frtöt, de 3 frt 65 krt kívánja, s óhajja, hogy árverést töltsön ki a város és ez uton iparkodjék mentől nagyobb árt elérni. — Tausler Ferencz azt ajánlja, hogy az eladással várni kellene addig, míg majd a vasutépítések által a faanyag jobban értékesíthető leend s a mostani árnak talán kétszerese is elérhető lenne, annál is inkább, mint hogy maga a szakvélemény sem ajánlja a fa eladását a jelenben. — Groisz Gusztáv erre azt mondja, hogy ha a szakvélemény nem ajánlja a törzsek eladását, akkor egyáltalában semmi áron nem kell eladni, hanem várni kell, míg a fa értéke jelentősebben ármelkedik el. — Pakei vár. mérnök ur kitűnő szakértelemmel fejtegeti, hogy a törzsek eladása egyelőre nem sürgős ugyan, de három-négy évnél tovább nem késbet, mintán több törzsben már most is mutatkoznak a békorhadás jelei.

Horovitz Sámuel a vasutépítésektől nem vár nagy sikert, mert a most épülő szamosvölgyi vasut ennek az erdőnek szomszédságában amugy sem balad el, s így az erdőnek csakis a deés-nagybányai vasut tervezett kiépítése adhatna lendületet, de az még oly távol van, hogy a békorhadás addig sokkal tetemesebb károkat okozand. Javasolja tehát inkább az egész erdő eladását. És pedig olyan módon, hogy ne szabja meg a város előre az árt, hanem hirdessen ki a lapokban nyilvános ajánlattételt, s töltsön ki mintegy 6 havi határidőt, mely alatt az illető érdekelt felek utána járhasanak és pontos számítások által meggyőződhesseken az erdő használatossága és értéke felől. Az így bekövetkezendő ajánlatok szerint határozza azután meg a város az árt, melyen az erdőt eladja, s ilyen módon indítványozó sokkal magasabb árt remél elérhetőnek, ajánlja ufolag indítványát a gyűlés figyelmébe.

Dr. Haller egyetemi tanár szintén az egész erdő eladása mellett van, s azon nézvének ad kifejezést, hogy ha az erdőt például százezer forintot eladják, ezen tőke, a rendes törvényes kamatozás mellett, sokkal többet jövedelmez, mint a mennyit a szálak eladása még a kétszeres ármelkedés mellett is 3 év múlva elér.

Az erdő eladása mellett szólnak még Bak Lajos és Dobál Antal, ki azonban javasolja, hogy utasítsassék a kérdés a szakosztályhoz még egyszer és ez számítsa ki, hogy mintegy mennyit érnek majd három-négy év múlva az erdő egyes szálája. Pakei mérnök erre kifejti, hogy azt előre még hozzávetőlegesen sem lehet ki számítani a fak értékét, mert az mindig a viszonyok fejlődésétől függ, és azt csakis magán vállalkozó számíthatja ki magának, a mint saját belátása szerint a fat minő czélokra szándékozik felhasználni, az egész erdő eladását nem ajánlja.

Erre a főispán összegyőve a vitát, következő kérdéseket teszi föl: 1. elfogadja-e közgyűlés az eladást a vélemény taxatója szerint, tehát csak a szálak eladását, 2. hirdetés ajánlatot vagy kiküldési ár mellett megjelendő árveréssel és 3., hogy a kiküldési ár 3 frt 65 kr. vagy 4 frt legyen-e, és szavazásra bocsátotta a kérdéseket.

A szavazás megejtetvén, az első kérdésnél a szálak eladása mellett szavazott a nagy többség, a második kérdésnél a kiküldési ár mellett szintén a többség és a harmadik kérdésnél a 3 frt 65 kr. kiküldési ár mellett 22, a 4 frt ár mellett 13 szavazat. Enné fogva elfogadtott a szálak eladása nyilvános árverésen 3 frt 65 kr. kiküldési ár mellett, s utasítottott a szakosztály az árverési feltételek kidolgozására.

Felolvasott az iskolaszék jeleutése a III-ik szakosztály véleményével, mely a múlt közgyűlés határozata szerint felállítandó két közszé népiskola számára elfogadja az iskolaszék által kijelölt helyeket. Ennek folytán az egyik a nagy utcában, a város telken állítatik fel, a másik pedig külmagyarutczában egy újonan vásárolandó

telken, melyet a város aztán a czélnak megfelelőleg fog átalakíttatni.

Hirschfeld Sepi bácsi tiltakozik az új iskolák felállításá ellen, mert ez a városnak csak újabb terheket fogna okozni, és nem látja be szükségét az új iskoláknak egy olyan városban mint Kolozsvár, hol minden utcában majdnem tint iskola van, s attól tart, hogy minálunk, a hol amugy is mindenki iskolába jár, ma-holnap nem lesz majd munkás ember, hanem mind csupa nagyságos ur!

Dobál Antal ennel szemben pártolja az iskolaszék javaslatát s a tanács véleményét, mir után nézete szerint a megvételre ajánlott Domokosfele telek csakugyan alkalmas az iskolára, s a város ezt sokkal csekélyebb áldozattal alakíthatja át az iskolai czélra, mintha újat vásárolna. Katona József, ki ugy látszik, szintén ellensége az iskoláknak, általános szibaj közt nagy szószaporasággal, epösen neki ront Dobál személynének. Erre Dobál azt válaszolja, hogy nem tudja miként emelhet szót egy olyan egén, ki csodálta áll s ki ennél fogva polgári jogainak gyakorlatától meg van fosztva s egyidejűleg felkéri a polgármestert, tegye meg ez ügyben a kellő lépéseket, hogy hasonló esetek ne forduljanak elő. A polgármester kijelenti, hogy neki a csődügyről tudomása nem volt, de hivatalosan utána fog járni. Katona erre egy iratot ad át az elnököl főispán urnak, ki azt elolvassa kijelenti, hogy ebből csak az tűnik ki, mintha a csőd elrendelése még nem emelkedett volna jogerőre, kéri tehát az ügy fölfüggesztését, míg a polgármester ur a hivatalos lépéseket megtendi.

Ezután következett a tárgysorozat 6-dik pontja, a helybeli gázgyár megvételé iránt tett indítvány tárgyalására kiküldendő bizottság megválasztása. Elnököl főispán ur ajánlatára az indítvány a pénzügyi szakosztályhoz utasítottott, megjegyezvén, hogy a szakosztály a tárgyalásokhoz meghívhat külső szakértőket is.

A számonkérő szék alakítása tárgyában az első szakosztályának felolvasott javaslata igen hosszú és heves vitára adott alkalmat. A szabályok 3-ik pontjánál, melyben az mondatik, hogy a 7 tagból álló bizottság önmaga kebeléből választ elnököl, a főispán megjegyezte, hogy a törvény értelmében a számonkérő szék elnöke a megyénél a főispán, aelenőke az alispán s azon kívül benne van a bizottságba a főjegyző is, a városi törvényhatóságnál tehát, e szerint elnököl hasonlóképen a főispán, aelenőke pedig az alispánál egyenrangú polgármester. Erre Szász Béla hosszú beszédben megtámadja a törvényt s azt kívánja, hogy az elnök ne legyen épen a kormány embere s általában az ügynek a számonkérő bizottságban benne a tisztviselők. Hasonló értelemben szólnak Szász Domokos és Fischer Lajos. A főispán mellett szólnak, Pál Sándor és Várady Károly. Nagy Lajos tanár a czímet kívánja megváltoztatni.

A vita befejeztével megállapították, hogy a bizottság ellenőrző bizottság név alatt 9 tagból fog állani, és a maga kebeléből választ elnököl.

Az idő előhaladása miatt a gyűlés folytatását a főispán hétfő délutánra halasztja s az ülést felfoszlatta.

IRODALOM és MŰVÉSZET.

S z a t h m á r y mivelődes-történetéből Tetty Nándor és társaiul megjelent a 21—24 füzet, befejezve a középkort tárgyaló II kötet és megkezdve az ujkor annak nevelőügyi fejlődésével. A középkorhoz nagy szorgalommal készült tárgymutató van csatolva, mely a középkor minden nagyobb eseményé mivelődes-történelmi mozzanata és személye iránt rögtön utba igazít; míg a lezármasági táblák könnyű áttekintését adják, az uralkodó házak genealogiájának.

A könyv, ha teljes lesz, mit a kiadók ez év végére ígérnek egyike lesz hazánk legjobb irodalmi disztingveinek.

Előpataki gyögyvendégek névsora 1881. év június 1-től június 23-ig.

(Folytatás.)

Szicszai Károly k. törv. bíró Nagyváradról egy személy, Türk Rózina gyáros Brassóbról 2, Zámfir György ügyvéd Turun Magurelliről 1, Zámfirol Zoe ügyvédné Turun Magurelli 1, Juneskur A. birtokos Bukarestből 1, Szabó Lajosné kir. ügyészné Nagyszebenből 3, Hirmeier Rachel kereskedő Fokszárol 3, Jager Róziának kereskedő Jassyból 1, Herczeg Ghika Jean e. katona tiszt Bukarestből 1, Paraskireson M. százados Bukarestből 1, Staneson Vaszi kereskedő Bukarestből 1, Radukan Christofor tanuló Bukarestből 1, Cseh Sándor birtokos Hejjasztalváról 1, Somogi István birtokos Hejjasztalváról egy, Buguly Sándorné birtokos Haróbról 2, Popetian A. vállalkozó Bukarestből 1, Popetian Mihály ügyvéd Bukarestből 1, Pantru Elidia birtokos Bukarestből 1, Buhara Simon kereskedő Plojestről 1, Mezei József kereskedő N.-Váradról 1, Szecselean Miklós földmives Tohá 1, Markovics Simonné magányzó Erzebétvárosról 3, Popp Jenatyiné gyáros Brassóbról 3, Hirsch Adolf könyvkereskedő Déváról 3, Romaneson Anna kereskedő Balch 2, Christea Leftera kereskedő Nagyszebenből 6, Manola Dina mészáros Brassóbról 1, Schiller Antal házaló Schmiedebérgből 1, Anasztaszia Andras kereskedő Biezenből egy,

Futs Márton szeszgyáros Marosvásárhelyről 1, Potoczky Kristóf kereskedő Csikszépvízről 1, Zakariás Antal szolgabíró Szépvízről 1, Potoczky Antal kereskedő Szépvízről 1, Papp Amalia birtokos Balázsfalváról 1, Duschoin János kereskedő Brassóba 5, Schwarz Károly kereskedő Medgyesről 1, Graeser Frigyes kir. járásbíró Megyesről 2, Horzean Constant vállalkozó Bukarestből 1, Mátyás Áron birtokos Kolozsvárról 1, Goldschmidt Emil utazó Bécsből 1, Mihoiesku Miklós tanár Bukarestből 1, Noreanu Miklós vállalkozó Bukarestből 1, Popovits A. nélkész Sepsi-szentgyörgyről 1, Tankó Jánosné keresk. Sepsi-szentgyörgyről 1.

(Folyt. köv.)

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1881. július 23.

— **A hivatalos lapból.** Schreiber Gusztáv székelyudvarhelyi lakos saját, valamint Ottó kiskorú gyermeke vezetéknévének „K o m p o l t i”-ra kért átváltoztatása, folyó évi 35,287. sz. belügyminiszeri rendelettel megengedett.

Lapunk t. előfizetőit tisztelettel kérjük, miszerint a jövő félévre előfizetéseiket idején megújítani sziveskedjenek.

Helyi hírek

— **A tegnap** este megkönyörtült izzadásonkon az ég s jókora záporral, dörgéssel, villámlással tisztította meg a levegőt. A rekkenőség az utóbbi napokban majd kiállhatatlan volt. Nemcsak a nap, de leveles fa, köböl épült házai, ontotta a meleget, úgy, hogy a szegény járókelő kit sorsa az utcákra üzött, egyebet sem csinált mint törölte verejtékező homlokát. A tegnap 8 és 9 óra között a nyugati égből felől sütt villámlással, s tompa dörgéssel jött a felhősítő zápor. Kilenc óra felé Kolozsvár felett bűbölt végig az ég s villámlott oly süttin, hogy másodpercenként egész nappali világosság volt. A zápor elmosta a hőséget s elmosott ezenkívül a rendőrség gyönyörűségére egy csomó piszkot az utcákról, mely nagy kegyelettel gyűjtötték hetek óta halomra.

— **Fillérestély.** A legközelebbi fillérestély folyó hó 30-án lesz a Bánffy-kertben. A mulatság — mely társas játékokkal lesz egybekötve, a melyben gyermekek is résztvehetnek: délután 3 órakor veszi kezdetét.

— **Nem difteritis.** Felek község előjárása jelentést tett a kolozsvári rendőrségnek, hogy egy feleki lakos difteritisben szenved. Dr. Bartha János városi orvos Tussai alkaptánnyal ma a helyszínére kiszállván: constátálta, hogy a betegség nem difteritis. Utóbbi időben több nem ragályos torokbetegség eset fordult elő melyek közül egy sem volt difteritis.

— **A Kolozsvári országos vásár.** A nyári országos lóvásár f. hó 29-én a baromvásár 30 és 31-én lesz. Más tekintetben az országos vásár tulajdonképen augusztus 1-én van, azonban a napon Kolozsvárt régi szokás szerint sem ló, sem baromvásár nincs, mert ezek a már jeleztem három megelőző napon tartanak. Ezért ez a vásár mint lóvásár volt híres.

— **Csak népiesen!** Kolozsvár képviselői, sőt magát a várost is igen dicsérik az Ellenzékben. A himnus 5 hasábján. A vége így szól:

„És most kísértünk meg Kolozvárt rajzolni,
A benne lakóért meg kell ám hajolni!
Okos polgár megértétek e kort,
Middn bizalmokkal tisztelték meg Gábor!
És hogy megnyerjék a derék „Ellenzéket”,
„F e l e k”-alól szépen kihúzták a székot,
Azaz elégtételt adának Barthának!
Strategico nyakát szegvén egy bandának!
Oly vívmány egyszerre o dupla bízalom,
Melynél nem lehetett szebb e nagy világon!
Mindkettőt éltesse sokáig az isten,
Hogy mitködhessenek javunkra fenn Pesten!
S a beszámolásnak ha előjön ideje,
Határtalan legyen Kolozvár öröme,
Hly eredményekkel térjen vissza Ugron!
Akkor honi buntól én is tova ugrom.

„Mellekenk esingjön a legszebb monéta,
Ezeket kívánja egy szegény poéta.”

E verset mint az alábbiakból látható, nem totár s minthogy kiválóan népies zamatu, a Stadler-kert folklórjainak fogják eldallolni az egyik megdicsért képviselő személyes vezetéke alatt...

— **Időjárás.** Európában: A depressió 754—755) egyik a kontinens nyugati, a másik annak keleti részéből Magyarország középezén keresztül összefolyik, s kiterjed a kontinens északi és déli részére is (759—760.) Mérésekként szeleknél az idő változó felhőzetű meleg. Hazánkban: Részben északias, részben délies erősködött szelek mellett a hőmérséklet valamint a légnyomás is kisebbedtek. Az idő derült, napos, felhős borussal változó. — Trensében szélvész, Magyaróváron villogás, Besztercén égháború; Besztercebányán, Késmárkon, és Selmezbányán, és é bonyvár (zivatar)

voltak. Külföldi táviratok délután egynegyed két óráig nem érkeztek. Kilátás a jövő időre: Hazánkban: Derült, napos, felhős, borussal váltakozó időt várható továbbra is, számos helyi záporosökkel, égháború és zivatarokkal; erősebb szelek mellett, kisebbedő hőmérséklettel.

Hazai hírek.

— **A cseh stümpölös** tíz forintosok felől elointe az volt a hír, hogy azokat az állampénztáraknak nem szabad elfogadni. Most Dunajewski osztrák pénzügyminiszter kiadta a rendeletet; mely szerint az „idegen” fölliratu vagy bélyegnyomású bankjegyeket készpénz gyanánt lehet venni, ha ugyan másképp nem forog fönn a kétség, hogy a bankjegyek valódiak. Így hát a csehek megint bátran stümpölözhetik az új tízforintos bankokat, legalább Ausztria számára, mert a magyar állampénztárak azért semmi szín alatt nem váltják be a bélyeges bankokat.

— **Sebők László** alesperes és gyöngyösi plébános e hó 20-án Gyöngyösön meghalt. Halála mély részvételt keltett az egész környéken, mivel a boldogult közszeretben álló ember és pap volt. 41 évet élt s nem sikertelenül működött az irodalom terén is. A teológiát végeztén, tanár lett az egri papnevelőben, s a szünidő alatt nagy utazásokat tett; bejárta az egész nyugati Európát, majd Olasz és Törökországot. Az európai művelt nyelveken ki-ül beszélt és kezelte a keleti nyelveket is. Köteteket menő dalok, költői elbeszélések nagyobb értékezei és művei, idegen nyelvekből való fordításai jelzik fáradsátlann munkásságát. Öt év előtt szülővárosába, Gyöngyösre, mint plébánost hívták meg. Mint értelmes zeneszítő műt operettet is fordított, melyeket álmek alatt adnak a vidéken. Utolsó megjelent munkája „Gyöngyös és vidéke” története volt. Sajó alatt van „Rege és való” című munkája, melyben történetű tárgyú verses elbeszéléseit gyűjtö egybe.

— **Pályázat** postamesteri állomásra Magyarregeben. (Alsófehérmegye), tiszti szerződés és 100 frt. készpénzből biztosíték mellett. Évi járandóság: 120 frt. fizetés, 40 frt. irodai és 400 frt. szállítási általány. A kérvények három hét alatt a nagyzebeni postaigazgatósághoz intézendők. Nagy-Szeben, 1881. július 19-én a kur. postaigazgató Follért.

— **Megrendítő** családi dráma történt a napokban a Szabadka melletti Palics fürdőben. Egy Radocsányi Imre nevű napzamos több év óta lakott itt feleségével és két gyermekével. E hó 16-án Radocsányi felesége szokás szerint kivitte urának az ebédet a mezőre, miután két gyermekét otthon hagyta, s rájuk zárta az ajtót. Távolléte alatt a szerencsétlen két kis teremtes — egy 5 éves fín és egy 3 éves leány — valahol gyújtál talált, s a kemence szájánál felhalmazott szalmát meggyújtotta. A ház csakhamar lángban állt, s a gyermekeket is lehetetlen volt megmenteni; már csak összegevo és meghalva hozhatták ki. A hazaérkezett anya szivszaggató kiáltások közt ölelte karjaiba gyermekeinek összegett holttestét. Közbe a férj is hazajött s vad fájdalommal támadta meg feleségét gondatlanságáért. Az ember kétségbeesése nem ismert határt; sirt, káromkodott és a haját tépte. Mig a többiek a tüztőlásával voltak elfogva, Radocsányi vad dühében a szerencsétlen asszonyt, ki két holt gyermeket még mindig karjaiban tartá, félre hurcolta a csűrbe, s ott egy tejszét fölragadva agyonvágta vele; azután elölvött egy kötelet s a megölt asszonyt és az összegett gyermekek testeit fölött fölakasztotta magát. A négy holttestet már csak akkor találta meg, mikor a tűz végleg el volt olva. A szerencsétlen családot nagyrészvét mellett temették el.

— **A hőség Budapestén** is megvette a maga áldozatát. Stárk Mária hajadon cseléd, tegnap helyét felmondás nélkül hagyta el, s ezért a lipótvárosi alkaptányság a szolgáltatód feljelentése folytán 3 frt pénzbírság megfizetésére ítélte. A végrehajtás a leány ellen rögtön fogatosítva lett, a meunyenben a tárczájában talált 3 frtot tőle elvették. A leány annyira szívére vette a dolgot, hogy annak megtörténte után, tegnap délelőtt, egy körülbelül 11 óra felé a dunapartra sietett, kijelentvén, hogy a Dunába öli magát. Erre azonban nem volt bátorsága. A borzasztó hőségben fel s alá járkált a Dunaparton, egész napon át nem evett, mert nem volt három krjánál több. Délután 5 óra felé borzasztó fejszaggásokkal vette rajta erőit. Kis zsebkendőjét a Dunába mártotta, s úgy mosta fejét, de ez nem használt, mert azt az égő pontot, mely mint tüzes késszúrása égető feje tetejét, nem tudta a nedvesített kendővel lelchaszni. Folytonosan a fejéhez kapkodva futott fel a partra s össze-vissza kezdett beszélni, s magát feltűnően viselni. A hűvös sátrak alatt szundikált köfák a kiabálásra a leány közelébe futottak, s látva, hogy a szerencsétlen esztét vesztette el, egy rendőrt hittak elő, ki Stárk Mariát a főkapitányságra kísérté.

— **A t. oz. szülék és gyámokhoz** a budapesti állami középipartanoda igazgatóságától. Azon szülék és gyámok — a kik gyermekeiket a jövő tanévre az állami középitanoda felvétetni kívánják, felkérletnek, hogy őket saját érdekükben a két havi nyári szünidő alatt gyakorlati ügyesség szerezhetése végett műhelyok-

ben helyezték el; mert ezután a szabályosatok értelmében a felvételnél a gyakorlati előképzés is mind szigorubbán kívánatik.

— **Nagy véréngzés** történt e hó 16-án Écska toronytálmegyei községben, mint a „Függy.”-nek Nagy-Becskerekéről írják. Az ott állomásozó I. huszárezredbeli egyik köztvitéz szóvitába elegyedett oláh házi gazdájával, minek verekedés lett a vége. A huszár könnyű sérülést szenvedett, mire fellármázta bajtársait, kik meghrohanták az illető gazda házát. Az ember islarmát csapott és szomszédját segítségre szaladtak; így lett, hogy csakhamar két ellenséges tábor állott egymással szembe: a huszárok fegyveresen, töltött karabélyokkal, az oláhok vasvillával, csep-pel, kaszával. Kitört a harc és — fájdalom — több emberélet esett áldozatul. Egy közhuszár kaszával ejtett seb folytán szörnyet halt, az oláh házigazdát és szomszédját számos kardvágás és golyó ölte meg. Az egyik halottan harminczött kardvágást és egy golyósebet konstaltak az orvosok. Egy oláh pór és egy asszony igen súlyosan, egy huszár és egy talubeli gyerek könnyen sérültek meg. A vizsgálat folyai matban van.

— **A nők távuszása.** A napokban jelezttük, hogy a nemzeti uszodát látogató nők távuszást fogtak rendezni. E távuszás ma délelőtt meg is történt. Részt vettek abban: Löwenfeld Irma asszony, Wobész Charlotte, Egressey Cornelia, Jelinek Ilona és Preyer Karolin kisasszonyok, valamint az uszást rendező Pecze uszmósternek 7 éves Klára leánya is. A nőket Prats uszmóster kísérté egy csolunkon. A résztvevők a nemzeti uszodától a Bodnárfele uszodaig terjedő távot mintegy 35—40 perc alatt uszták meg. Egy nő kivétlen, ki a lefelé uszás közben már kénytelen volt a csolnokra szállani, valamennyien pihenés nélkül tették meg a távuszást visszafelé is, s valamennyien jó uszóknek bizonyultak, különösen pedig Wobész kisasszony tűnt ki kitartó és gyakorlott uszása által. A nőket a Bodnárfele uszodánál összegyűlt nagy közönség viharos éljennel fogadta.

Vegyes hírek.

— **Közegészségügyi** és életmentési kiállítás Berlinben. A német egészségügyi és egészségügyi-technikai társulatok a jövő év nyarán közegészségügyi és életmentési kiállítást rendeznek Berlinben, a melyre a szomszédos államokat is, Svájcot, Ausztriát és Magyarországot is meghívták. A kiállítás — az „Orsz. Ért.” szerint — igen érdekesnek s egészségügyi közfelvilágosodás szempontjából igen hasznosnak ígérkezik. A kiállítandó tárgyak két főosztályba osztatnak be: a közegészségügyi és az életmentési osztályba. Az előbbi ismét több alcsoportra oszlik, ilyenek a talaj és levegő egészségügyére vonatkozó tárgyak, utak, utcák, közterek egészségügye, városi hulladékok és türlékek eltávolítása, nyilvános vizszolgáltatás, közvilágítás, nagyvárosok táplálása stb. A életmentési osztály alcsoportjai ezek: mentés tűzveszedelem elől, vízársultás ellen való óvás, vízaradások veszedelmei ellen való óvás, vízalatti munka oltalmazására szolgáló tárgyak, bányák veszedelmei ellen óvó tárgyak. A kiállításra szánt tárgyakat f. évi szeptember elsejéig be kell jelenteni a berlini kiállítási bizottságnak, melynek titkára (R. Henneberd, Berlin, Brandenburgerstrasse 81.) kéredezőkédre szivesen ad választ.

— **Párisból** Budapestre gyalog. Zmertych Iván, kinek vállalkozásáról már megemlékeztünk, jól halad utján. E hó 10-én hagyta el Párist, 16-án már Mezieresenél átlépte a francia határt, s így hatnap alatt körülbelül 350 kilométert gyalogolt, ebben az iszonyu hőségben. Zmertych teljesen egészséges, csupán utolsó stürgönyében panaszkodik a rettenetes forróság és talpégés ellen. Továbbá utját Rouen, Ulm, Augsberg, München, Braunau; Linz, Bécs Burek, Magyar-Óvár s Győr városokon át veszi s Budapestre, számítása szerint, augusztus 10-én fog megérkezni. A távolság Páristól Budapestig 1450 kilométer. Hét nap alatt Mezieresig 249 kilométer távolságot hagyván maga után, az időre nézve némi előnyben van, mert eddig az utjának mintegy 1/4 (egynegyed) részét gyalogolta meg, s ha várátlan akadály nem fog előbe gördülni, akkor a kitűzött napra, aug. 10-ére csakugyan megérkezik magyar fővárosba.

— **A hőség** Párisban. A francia akadémia Renon a napokban elbeszélte, hogy hitteles följegyzések szerint Franciaországban még soha ilyen meleg nem volt, mint az idén. Vannak ugyan krónikákban jegyzetek, mint, pl. 1704. aug. 7-ről, melyek 40 fok hőszérelt szólnak, de kétségtelen, hogy az eszközök, melyekkel akkor mérték, hiányosak voltak. Most jul. 15-én St.-Mauban 37.8 C.° volt a meleg, de egyes lakosokban ez 45—50 fokig fölzállott.

— **Magyar horvát reciprocitás.** A nemzeti színháznak a Budapest alkalmazott horvát hivatalnokok ajánlatát készűlnék tenni, hogy Zajenak „Zrinyi” című horvát dalmúvét adja elő. Az szöveget most ők maguk fordítják s a munka elkészültével benyújtják az igazgatóság-nak. — Viszont az Erkel „Hunyady László”-jának szövegét horvatra fordítják s a zágrábi színház igazgatóságának ajánlják fel.

— **A westminsteri** apátság dékánja, Stanley, Anglia egyik legkittűbb s legnépszerűbb

írója és papja megszűnt élni. Még a múlt vasárnap beszédet tartott a templomban, s szórdán hajnalban csendesen kimúlt. Az elhunyt a hírneves John Stanley of Alderlei unokája és az első lord Stanley of Alderlei öccse volt. Mint író 36 éves korában kezdett feltűnni, midőn 1837-ben egy költeményt tett közzé s azóta népies irányu elbeszéléseivel és főleg egyházi beszédeivel folyton fokozta hírnevét. Anglib királynője őt választá 1862-ben a walesi herceg kísérőjévé és Stanley a herceggel bentazta egész életét. A westminsteri apátság dékánjává 1863-ban nevezetelt ki, midőn elődje, dr. Trench, a dublini érseki széket nyerte el. Nyilvános szereplése London társadalmi életében tulajdonképen ezen időtől kezdődik. Kinevezetése évében vette nőül lord Elgin nővérét, Bruce Augustát s a dékánsság salonjai a londoni előkelő társadalom egyik kedvelt központját képezték. Neje néhány évvel ezelőtt halt meg és azóta Stanley félrevonulván a világtól kanonokjai körében kizárólag az irodalomnak és apátságának élt.

— **Egy magyar születésű** olasz tábornokról a következő adatokat olvassuk: Eberhard tábornok katonai pályáját 1844-ben kezdte meg mint 19 éves ifjú. Pozsonyban lépett be a Sándor magyar ezredbe közlegénynek. Négy évvel később a magyarokhoz szűkött át. A szabadságharcban azután egész a kapitányi rangig emelkedett. A forradalom leveretése után Törökországba menekült, hol az izlámba tért, feleségül vette Guyon társalkodónőjét, török szolgálatba lépett s harcolt Libanonnál. 1859-ben Garibaldi legiójába vettette fel magát s megnyerte a Ponte della Valle melletti csatát. Viktor Emanuel ezredessé nevezte ki, s a többi közt a savoyai keresztrenddel tüntette ki. Öt év múlva Eberhard Umberto trónörökös életét mentette meg Custozánál. Néhány év múlva Anconába helyezték el vezérőrnagy ranggal.

— **A persa** sah mint vadász. A persa sah junius tolsó napjaiban Teheránból Firusi nyaraló kastélyába ment, mely a fővárostól egy óra járányira van. A padisah megérkezte után mindjárt másnap minden kíséret nélkül vadászni ment. De alig, hogy az erdőbe lép, egy párduezt pillant meg, mely épen rá akart ugrani. A padisah erre állást vón, s harezakészült a fenevaddal: Fegyverét arczához emelvé, irányzott, lőtt, de a golyó a párduezt csak megsebesítette. A vadállat erre, iszonyu dühvel ugrott támadójára. Ez azonban bámulatos lélekjelentést s bátorsággal a vadászaként huzta ki, neki rontott a vadnak s hasába döfte. A vadállat rövid idő múlva kiadta páráját. Természetes, hogy az elejtett párduezt nagy ünnepélyességgel szállították Teheranba, hol a nép roppant örömrivalgásba tört ki fejedelmének e hősi tette.

KÖZGAZDASÁG.

Budapest 1881. jul. 21-én

Hetivásárijelentés.

Felhajlatott: 591 drb. magy. ökr 619 drb. magy. tehén, 414 szerbiai ökr, 186 bivaly és 24 drb. bika, összesen 1834 drb marha. A mai vásárra körülbelül 300 drb marhával töp hajlatott fel mint a múlt héten, azonban a vidéki mézárások tömeges megjelenése folytán a vásár kedvezően foly le sőt 1 frtnyi áremelkedést jegyeztünk.

Következő árakat jegyeztünk: magy. ökrök 51 frtől 54 frtig, magy. tehének többnyire lábón vagy páronként lettek oledva, suly szerint 48 frtől 51 frtig, szerbiai ökr 152 frtől 53 frtig, bivaly 43 frtől 47 frtig métermázsánként.

A tegnapi birkavásárra felhajlatott 1850 drb, e nagy felhajtás következtében a vásár lanyhán fejlődött; s az árak következők valának: páronként 12 frtől 18 frtig, suly szerint vagyis métermázsánként 40 frtig 42 frtig.

Braun József és fia bizományi tüzletéből.

A gyümölcsfák öntözése és trágyázása. „M. F.”-ből.

(Vége.)

A költségesebb álagosóveket olcsóságunknál fogva a czélnak megfelelőleg pótolhatjuk az ásványvizet kökoroókkal is. Ezeknek a fenekeit kiűjtjük s néhányat tölcsealakban egymásba illesztve felső nyílásával szintén gödörbe ásunk, ezen keresztül öntözvén a talajt.

Egy második hatásos mód a talaj szárazságának megszüntetésére — a fáknak locsolása, és pedig naplemente után azonnal, vagy csak igen kevéssel előtte. — Tudományos kísérletek ugyanis bizonyítják, hogy a levél feltétele igen jelentékeny mennyiségű nedvességet képes felszívni, mely a többi nemesített nedvrészekkel a fa összes részeibe vezetetik. E nedvesség egyuttal a nedvrészek czukortartalmának higitására is szolgálván, ellensúlyozza az ugynevezett mésharmatnak képződését.

Ezuttal az is kiderítve lett, hogy ugy maga a növény, mint az idek gyümölcs tartásban gyenge táplálkozás állapotban van, mert a feloldott yers tápnedveknek felszívására a gyökerek nem teljesen mtködtek. Sőt kétségeselek mutatkozik ennél fogva, hogy gyorsan feloldozható alkalmas erősítő tápanyagok vezettesek fánk töveinek közvetlen közelébe. Erre nézve pedig több alkalmas anyaggal rendelkezünk, melyekhez a városi kerttulajdonosok is könnyen hozzá-

záférhetnek. Ilyenekül szolgálhat a szalmától ment tehéntrágya összekeverve galamb vagy tyetrágyával, a megőrölt guano vagy egyéb phosphátokat tartalmazó anyag. — Ezen keveréket legjobban készítjük egy régi petrolenumbordóban körülbelül két rész vízzel elegyítve, ebben az értékes alkotrészek szétmálása gyorsan fog bekövetkezni. Többszöri felkoverés után a szilárd anyagok a hordó fenekére ülepednek és folyós része zavaros szint nyert. — E mennyiséget elegendő viznek hozzáadása után jól keverjük s abból bőven öntünk a csövekbe. Annál eredményteljesebb lesz e trágyának hatása, minél gyengébb volt a keverék és minél gyakrabban — talán minden 14 napban — ismételtetik a trágyázás. Elgyengült fáinknak ezen módszeres táplálása által kettőt érünk el: erős fa és gyökékpződést és a gyümölcsöknek rendezetagsága kitjejlődését. Cs. L.

A budai állami vinczellérképezésben az 1881. évi szeptember hó 15-én kezdődő tanfolyamra 8 tanuló helye üresedvén meg, az igazgatóság ezekre pályázatot hirdet, melynek fölvételei köllökei: 1. a 16 évet betöltött életkor, 2. ép, erős testalkat, 3. iskolai bizonyítvány legalább is a népiskola teljes befejezéséről. — Középtanodai osztályokat végzett vagy 20 éves. nál idősebbeknek előny nyújtatik, 4. községi bizonyítvány az erkölcsi magaviseletéről, 5. a szülőknek vagy gyámoknak kötelező nyilatkozata, miszerint az illető tanuló a tanfolyam bevégeztéig az intézetet elhagyni nem fogja. A föl-vett tanulók élelmezés- és tanításért első évben 100 frtot, a másodikban 80 frtot fizetnek előleget felévi részletekben. Vagyontalan szülők fiainak, ha jó magaviseletű s szorgalmas tanulók, a tartásdíj fele vagy esetleg az egész elenged-tethetik. A köllően felszerelt folyamodványok a felkmtvelés, ipar- és kereskedelemügyi miniszteriumhoz czímelve f. évi augusztus 10-ig a vinczellérképezde igazgatóságához Budapestre küldendők be.

A

„Kelet” magántáviratai.

(Magyar távirati iroda.)

Páris, július 23. Itteni körökben hiszik, hogy a londoni kabinet rászánja magát a francia specíficus vámtételek elfogadására. Párisban sajnálják, hogy a dunai kérdésben nem jött létre a megállapodás, Franciaország nagy sulyt fektet az európai bizottság fentartására s hajlandó utját egyengetni a kiegyenlítésnek.

London, jul. 23. Gladstone család-kovván az irlandi agrar törvény hatásában, különben is nagy kimerültsége miatt az illésszak bezárása után Peers éget fog elfogadni, de azért nem lép le a közpályáról, s így a kabinet ujjaalakítása is valószínű. A „Daily News” értesül Lahoreból, hogy Ejub kán elől Giris felé hátráltak az afgán emir előőrséi.

Tunis, jul. 23. Két nap óta Tunis kezd megnyugodni, a kedélyekre benyomást tett Sfax bevétele.

Bukarest, jul. 23. A „Credit Mobilier Roumain-Francia” bankozég megalakult 40 millió frank tőkével. Az alapítók között van Ghika hg, Boerescu, Costinescu, Cantacuzeno Gernani és Hal-fon Jonide.

Prága, július 23. Kosima Mátyás volt kocsztvári földbirtokos nyílt utcán lelötöte Eliás építő mestert, kivel 34,000 frtért sokáig pörösködött.

Bécs juli. 22. A „Pol. Corr.” konstántinápolyi jelentése szerint a szultán az állampben elítéltekre nézve a véghatározatot a bairam ünnep utánra halasztotta el. Mohamed Ruschdi basa állapota utóbbi időben annyira rosszabbra fordult hogy közeli kimulásától tartanak. A bagdád nagy Ulema Scher Ullah a szultán gyilkosságban bítnrészség miatt állásától elmozdítatott.

Bukarest juli. 22. Boerescu belépése a Bratiano kabinetbe és pedig mint külügyér majdnem biztosra várható, és pedig már az ősz folyamán.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

RÉKÉSV KÁROLY.

NYILTÉR.*)

Fonos gyomorbaiban szenvedőknek. Schaudmann Gyula gyógyszerész urnak Stockerauban.

Az öntöl egyenesen hozott gyomor-só nemcsak nekem tett előnyös szolgálatakat, hanem más személyeknek is, a miért is felkérem önt nekem utánvétel mellett még 6 dobozzal küldeni.

Tisztelettel ön lekötöleztette Joh. Hurnaus Helsenbergben. Kapható a készítő, gazdasági gyógyszerész-nél Stockerauban és Magyarországon minden jó nevű gyógyszerárban. Ára egy doboznak 75 kr. Legálább is két dobozzal megrendelés utánvétel küldetik meg.

*) E rovart csak megjelölő cikkekért semmi felelősséget sem vállal. Szerk.

Árlejtési hirdetés.

A megyeház hivatalos helyiségeinek fűtésére szükséges 268 köbméter tüzfűtő beszerzésére nézve f. évi július 29-én d. e 10 órakor a megyeházánál árlejtés fog tartatni.

Vállalkozni szándékozók felhivatnak a megírt időre mintának egy néhány hasáb tüzfűtő a megyeház udvarára (bel-farkas-utca 8-ik sz.) beszállítva, bemutatni és ugyan akkorra 50 frt bántépénzzel ellátott zárt ajánlatot beadni, melyben határozottan ki legyen írva azon egység-ár köbméterenként, a melyért a mintának bemutatott fűtőanyagból az egész szükségletet beszállítani ajánljuk.

A részletes feltételek az aljegyzői irodában addig is megtekinthetők.

Kolozsmegye alispánjától,

Kolozsvártt, 1881. július 18.

Gyarmathy Miklós,
alispán.

(332)

2—3

Legnagyobb raktár

KUFSTEINI HYDRAUL MÉSZ,

PERLMOOSI PORTLAND CEMENT,

SZÁRAZ és OLAJBA TÖRT FESTÉK,

LAKKOK, FIRNEISSOK, ECSETEK.

Továbbá az általánosan kedvelt

szobapadló lakfesték

minden színben festésre elkészítve, melylyel a szobapadló legkönnyebben, olcsón egy behuzással egyszerre megfesthető és lakkozható.

Ezen festékből 6 nézőg méterre 1 kiló elegendő, gyorsan és biztosan szárad, fénye gyönyörű, tartóssága felülmúlhatlan, és bármely elegáns szalon díszére szolgálhat,

1 kiló bármely színben 1 frt 40 kr.

A mintaszínek kíváratra azonnal megküldetnek.

Használati utasítás.

A szobapadló vagy a fénymázolandó tárgyak alaposan megtisztítandók s tökéletesen száraznak kell lenniök, mielőtt az első bekenés eszközöltetnék.

A fénymázolás egy erős bekötött sertecscettel történik s az olajlakfestéket erős, szétörzszülés által, oly higan kell felkenni, a mennyire csak lehet.

Oly szobapadlóknál, melyek már egyszer fénymázolva voltak, elég egyszeri bemázolás, új szobapadlók kétszeres igényelnek, — de az első bemázolásnak tökéletesen száraznak és keménynek kell lennie, mielőtt a második következhetne.

Szükség esetén az olajlakfestéket csak lehetőleg kevés-terpen-tinolajjal szabad higitani.

A bemázolások 3—4 óra alatt fűszáradnak, annál tartósabbak azonban, minél tovább hagyjuk száradni.

Ezen fénymázolt szobapadlók a mennyire lehet csak szárazon, lágy ronggyal, kivételes esetekben hideg vízzel tisztítandók.

Az olajlakfestéket minden használat előtt az edényben jól föl kell kavarni.

Kapható legolcsóbban

Gergely Ferencznél

(298)

10—10

Kolozsvártt, főter 20 szám.

Tovább árusoknak nagyobb % szazalék leszámítódik.

Feltűnő leszállított

Árjegyzék.

1 négy vaskerekű, kékfűdeles gyermek szekér 6 frt 40 kr.

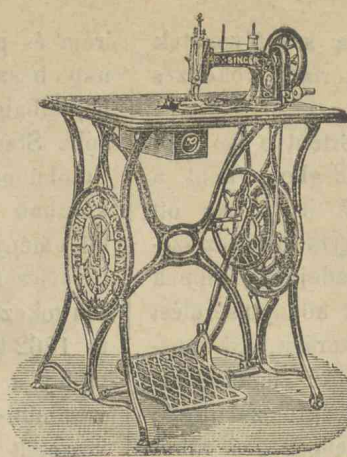
Kalap, cipő, kesztyű és fehérneműk:

1 gyermek posztó kalap 90 krtól 2 frt.
1 férfi posztó lágy kalap 1 frt 60-tól 2 frt.
1 kemény . . . 2 frt 30-tól 3 frt 80-ig.
1 pár gyermek cipő . . . 55 kr.
1 fiú cipő . . . 1 frt 20 kr.
1 szűz, szűz talpu cipő . . . 1 frt 80 kr.
1 szűz cipő . . . 3 frt 30 kr.
1 női bőr cipő . . . 2 frt 80 kr.
1 női szűz cipő . . . 3 frt 80 kr.
1 női bőr cipő . . . 3 frt 80 kr.
1 női szűz cipő . . . 3 frt 80 kr.
1 női bőr cipő . . . 4 frt 20 kr.
1 női szűz cipő . . . 5 frt.
1 glassé kesztyű . . . 85 kr.
1 női 3 gombu glassé kesztyű . . . 1 frt.
1 darab esernyő . . . 95 krtól 2 frt 50 kr.
1 selyem esernyő . . . 3 frt 80 kr.
1 szűz oxford ing . . . 65 krtól 1 frt 80-ig.
1 fehér sima sifon ing . . . 1 frt 15 kr.
1 vászon lábravaló . . . 80 krtól 1 frt 40-ig.
6 zsebkendő beszegett . . . 45 kr.
1 pár kötött hársnya . . . 60 kr.
1 gépel kötött hársnya . . . 20 kr.
1 pár gyermek hársnya . . . 12 kr.

Mindezekon kívül gondolható galanteria, nűrenbergi és rövidáru cikkek nagy választékban kapható és posta rendelvényeket pontosan eszközöl; 10 fíton felüli rendelvényeknél 8% engedményt számít.

Kohn Lajos,

Fűtő Br. Jósika ház alatt.

A VILÁG ELSŐ ÉS LEGNAGYOBB VARRÓGÉPGYÁRA:
THE SINGER MANUFACTURING Co.
NEW-YORK

varrógépei rendkívüli munkaképességük, jóságuk s tartósságuk miatt az összes varrógépek közt, mint a legkifűnűbbeknek bizonyultak be, mi nemcsak több mint három millió vevő és érdek nélküli szakértők által ismertetett el, hanem még több mint kétszáz legmagasabb érdemű, de kiválóan az évről-évre növekedő forgalom által bizonyították, mely egyedül az utolsó évben 538,609 varrógépre, tehát minden üzletnapban több mint 1700 darabra emelkedett.

Ezen tények hangosabban szólnak bármely ajánlásnál, s legjobb bizonyítékul szolgálnak az eredeti Singer varrógépek felülmúlhatlanságáról.

Csak úgy valódi, ha a gép a bejegyzett védjegyen kívül, a karján a teljes czéget: „The Singer Manufacturing Co.” viseli és alant látható „Neidlinger G.” aláírással ellátott jótállási okmány (Certificate) mellékelve.

NEIDLINGER G. Kolozsvár, 5 — belközép-utca — 5 szám.

The Singer Manufacturing Co.
NEW-YORK.

General-Agent for Russia, the North and Middle of Europe.
G. NEIDLINGER,

CERTIFICATE.

Chief Office New-York, 34 Union Square.

We, the Undersigned, Singer Manufacturing Co. do hereby certify, that the accompanying Sewing Machine bearing above Number, is constructed in our Manufactory and shipped to our General Agent for Russia, the North and Middle of Europe, Mr. G. Neidlinger, Hamburg.

We further state, that our Machines can only be had in Russia, the North and Middle of Europe through Mr. G. Neidlinger or the Agents appointed by him.

The Singer Manufacturing Co., New-York.

EDWARD CLARK, President.

Philadelphiai nemzetközi kiállítás bizottsági bírálata:

Egy kiváló minőségű család, varrógép melyben a legtöbb czélirányos gépészeti találmány van összpontosítva; mely találmányok a különböző részeknek pontos járulékoson; szerkezeti egyszerűség, kivételes szilárdság s a munkák kitűnősége s az egész együttes tökéletessége.

GASKORN A. T. vezérigazgató.

HAWLEY J. R. elnök

ASCHER MAYER titkár.

Az észak-amerikai egyesült államok szazas bizottsága.

GYERMEK-SZAPPAN

Reithoffer és Neffé-től Bécsben

Jóváhagyva az „Ált. osztr. gyógyszerészeti egyesület” Laboratoriumának főnökségétől

DR. GODEFFROY RICHÁRD urtól

és hosszabb használat alapján ajánlva: az alsó ausztriai szűlő- és lelencházak igazgatóságától, továbbá

DR. FRIEDINGER

a Szt. József gyermek kórház igazgatójától,

DR. GUNZ

cs. kir. tanácsos és a Szent Rochus kórház igazgató. Penczingben

DR. CAJET. FÜNKH cs. kir. kastélyorvos és

DR. ALOIS MONTI TANÁR uraktól.

Ezen gyermekszappan a legfinomabb legistább és oly nyers anyagokból állítatik elő, a mely zsíros és szelid habot képez, a bőrre életőleg hat és azt puhává, bársónyszerűvé teszi, ennélfogva gyermekek leggyengébb korától kezdve, sőt felnőttek részére is mint a legjobb bőrgondozó szer alkalmas,

Gyári árak

Szagtalan négyzetű alakban 1 csomag 6 darabbal . . . 1 frt 80 kr.
Szagorítva, tojásdad alakba, Rózsa, pézsma, ibolya, mandula és Ylang Ylang szagúak 1 doboz 3 darabbal . . . 1 frt 75 kr.

Raktár: Bécsben

L. Seilergasse 9 és VI. Mariahilferstrasse 117.

Ezenkívül kapható legtöbb gyógyszerész urnaknál.
Levélbeni megrendeléseket kérjük a Gyárnak, Bécs, Mariahilferstrasse 115. intézni.
(318)

4—6

Legjobban	osztályozásra	alkalmas!
Eredeti	M a y e r	trieur
22,000 gép használatban.		A gyári jelvény kívántassék (334) 1—10
30 MEDAILLEN	GROSSMANN J.	
Váci körút 76.	BUDAPEST	Váci körút 76.

Ipar- és kereskedelmi iskola

(324)

GRÁCZBAN.

2—8

Nyilvánossági joggal felruházva cs. k. ministerialis jóváhagyással 1879. május 1.

Haladási érem 1873.

Az akadémia ez évi szeptember 16-án 19-ik iskolai évébe lépik. Az akadémia végzettségnek joguk van az egy évi önkéntes szolgálatra, ha belépők előtt az agymassimot, vagy az alreáliskolát jó eredménnyel végezték. Oly tanítványok részére, kiknek a fenti előkészítések hiányzik, rendelkezésül áll egy külön előkészítő tanfolyam az önkéntes vizsga készülése.

Minden egyéb kérdésekre u. m. felvétel, elhelyezés stb. kimerítő felvilágítással szolgál.

Az ipar- és kereskedelmi akadémia igazgatósága Grácban.
(324) 2—8 Dr. ALWENS, igazgató.

Nyomatott a „KELET” nyomdájában Kolozsvártt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Demjén Ágoston

műlakatos Kolozsvártt.

Alólt, ki több nevezetes bécsi és pesti műhelyek, ben és gyárakban a lakatos iparban magamat kiképeztem-tisztelettel kívánom a nagyérdemű közönségnek tudomására hozni, hogy miután néhai VERESS DÁNIEL kolozsvári műlakatosmester jó hírben állott és ismeretes üzletét átvettem és azt önállólag gyakorlom; kész vagyok minden a lakatosi szakmába vágó

RENDES és MŰ-MUNKÁK,

u. m. Virágtartó asztalok, - Lusztterek, - a legújabb min-takszerint vasrácszatok, - vert vasból lépcsőzetekre csinos dalusztterek, olvasó támlák:

épületi ajtók és ablakok

újabb fajtájú vasalás-épületek constructiójához szükségeltető vastetők, mindenféle

finom záruk és templomi ajtók

czifrázott pántjai és zárjai

stb. gyors, pontos és a legmérsékeltőbb, — csaknem az öntött vasból készületekhez hasonló árak-bani elkészítését minden időben elvállalni, s igyekezni fogok nemcsak az említett üzlet eddigi jó hírét és nevét fenntartani, hanem munkáim által a nagyérdemű közönség meglegedését, melyre mindig nagy szult fogok fektetni magamnak kivívni és kiérdemelni; azért ajánlom magamat a n. é. közönség szíves pártolásába.

(305) 9—100

Demjén Ágoston.

Rumburgi szövetek

(garantírozott valódi lenvászon.)

a legszebb nyári fehérített minőség.

Molnos és Domestica durván és fehérítve. Fehér ezerna vászon, Wassertuch, Callico, fehér vászon. Crea, ezerna vászon, Gradl, len vászon zsebkendőknek; Oxford íngszövetek.

CHIFFONOKAT

ajánlja a legolcsóbb raktári áron

J. B. Teutsch Segesvártt.

Külön megrendelések az összeg utánvétele mellett gyorsan teljesítetnek (100) 6—*

Nagyobb megrendelések a vasuthoz ingyen szállítással kedvezményeztetnek.